

Activiteiten programma ontwikkeling veengebied 2017

Bodemdaling		
Type activiteit	Wat	Omschrijving
Meten en weten	Bodemkaarten	Er zijn bodemkaarten van de bebouwde kernen van Woerden gemaakt op basis van uitgevoerde sonderingen (archief). De bodemkaart toont de dikte en diepte van de (slappe) deklaag. De informatie is ontsloten via Geoweb en voor alle collega's te gebruiken (nieuwbouw, herinrichting, reconstructies, vergunningen etc). Alle gebruikte sonderingsrapporten zijn aan de kaart gekoppeld. Hiermee is ook een slag gemaakt in het borgen van beschikbare informatie.
	Indeling bodemcategorieën	Op basis van bodeminformatie, satellietdata, kennis van projectleiders en veldbezoek is een driedeling gemaakt van de stabiliteit van de bodem: stevige ondergrond, zeer slappe ondergrond en zettingsgevoelige ondergrond. Deze kaart wordt gebruikt om bij reconstructies, herinrichting en nieuwbouwprojecten te bepalen welke type funderingsmethode geschikt is.
	Insarmetingen	Insarmetingen geven inzicht in zettingsgedrag van vaste objecten zoals infrastructuur, bruggen, huizen. Analyse van data geeft inzicht in zettingssnelheid en kan gebruikt worden voor de wegbeheerder (planning werkzaamheden). Voor eind 2017 wordt bepaald of en met welke frequentie in 2018 verder gemeten wordt.
	Proefvakken Kamerik	Maandelijkse monitoring van de zakbakken ter plaatse van de proefvakken in Kamerik. Deze data wordt gebruikt voor het jaarlijkse analyse rapport.
Onderzoek	Nieuwe funderingstechnieken	Via contacten het Platform Slappe Bodem, andere gemeenten en nieuwsberichten continue alert op ontwikkeling en toepassing nieuwe technieken. Vervolgens onderzoek naar haalbaarheid hiervan voor Woerdense situatie.
	Meebewegend en Zettingsvrij bouwen	Onderzoek afgerond. Met de financiële bijdrage van de provincie Utrecht uit het programma Aanpak Veenweiden is de haalbaarheid onderzocht van zettingsvrij (bestaande bouw in Kanis) en meebewegend bouwen (nieuwbouw in Zegveld Weidz).
	Effect ophogen tuinen	Effect van meermalig ophogen tuinen met zand/grond op zettingsgedrag en afknappen huisaansluitingen.
	Protocol Levenscycluskostenbenadering	Het opstellen van een protocol levenscyclusbenadering (LCC) om voorafgaand aan reconstructie-, herinrichting en nieuwbouwprojecten een onderbouwde keuze te kunnen maken voor de wegfundering. Inclusief duurzaamheidsafweging.
Projecten	LCC_berekeningen	Voor diverse reconstructieprojecten is een LCC-berekening uitgevoerd (Slotenbuurt, Nijverheidsbuurt, Kamerik Scholencluster, Kamerik Voorhuis).
	Veenweiden in beweging	In het gebied rondom de Van Teylingenweg is het gebiedsproces Veenweiden in beweging gestart (RIB 16R.00592, toen nog Agrologistiek Van Teylingenweg). Er zijn ideeën, wensen en mogelijkheden opgehaald voor een toekomstbestendig, veilig en leefbaar buitengebied. De betrokkenen zijn het dorpsplatform Kamerik, jongeren uit het gebied, individuele agrariërs en ondernemers, gemeente, waterschap, provincie, Veenweide Innovatiecentrum, LTO en de commissie Ruimtelijke Kwaliteit en Erfgoed. Ook vonden onderzoeken plaats om de 0-situatie van het gebied in beeld te krijgen. Komend jaar wordt verder gewerkt aan de noodzakelijke bouwstenen en een integraal afwegingskader voor de diverse mogelijke toekomstscenario's. Voor dit gebiedsproces is voor de komende twee jaar een flinke subsidie verkregen van provincie Zuid-Holland via het samenwerkingsverband Alphen, Gouda, Woerden. Dit wordt nu verder uitgewerkt.
	Zegveld Weidz	Voor de ontwikkeling Zegveld-Weidz is een aanvullende zettingsbijlage opgesteld die toegevoegd wordt aan het contract. Doel hiervan is de ontwikkelaar aan te kunnen spreken op niet behaalde zettingsresultaten en indien nodig maatregelen af te dwingen. Zodat gemeente Woerden bij de overdracht van het openbaar gebied het afgesproken resultaat krijgt.
	Vervolg Haalbaarheid drijvend bouwen	Samenstelling consortium, opstellen projectplan en subsidieaanvragen voor opstart vervolgstudie Haalbaarheid drijvend bouwen voor nieuwe ontwikkelingen op slappe grond. De nieuwbouwtentwikkeling Haanwijk Harmelen wordt daarbij als studiegebied gebruikt. 1e deel subsidie is toegekend, 2e deel is momenteel nog in aanvraag. Indien positief: start project in 2018.
	Living Lab Omgevingswet (pilot)	Gemeente Woerden is door provincie Utrecht gevraagd om mee te doen aan een pilot Living Lab Omgevingswet. Gemeente Woerden heeft hiervoor de projecten Veenweiden in beweging en Haalbaarheid drijvend bouwen (vervolg) benoemd. Momenteel wordt onderzocht of de benodigde financiering voor een dergelijke pilot beschikbaar komt.
Samenwerking	Platform Slappe Bodem	Gemeente Woerden is deelnemer van de bestuurlijke en ambtelijke kerngroep. Het Platform Slappe Bodem spant zich in voor een integrale aanpak waarin nationale, lokale en provinciale overheden, waterschappen, kennisinstellingen en bedrijfsleven gezamenlijk verantwoordelijkheid nemen en dragen. Ook werkt het platform aan het onder controle krijgen van de gevolgen van bodemdaling, bijvoorbeeld door innovatieve oplossingen en het delen van kennis. Het PSB ondersteunt het landelijke kennisprogramma Klimaat, Water en Bodemdaling. In november organiseert het PSB het jaarlijkse congres Heel Holland Zakt.
	Stuurgroep Aanpak Veenweiden	Onder de gebiedscommissie Utrecht-West is en Stuurgroep Aanpak Veenweiden ingesteld voor de toetsen van de kwaliteit en voortgang van het Programma Aanpak Veenweiden. Gemeente Woerden is bestuurslid namens gemeenten, onder andere om de inbreng op het thema bebouwing en infrastructuur te waarborgen.
	Samenwerking Alphen, Gouda en Woerden	Gemeente Woerden is ambtelijk vertegenwoordigd bij de bestuurstafel bodemdaling en infrastructuur. Via deze tafel is het projectvoorstel veenweiden in beweging ingediend bij provincie Zuid-Holland voor een subsidieaanvraag. Het voorstel Haalbaarheid drijvend bouwen is rechtstreeks ingediend voor een bijdrage vanuit de bestuurstafel.
	Adviesbureaus, kennisinstellingen, regionale partners	Op diverse onderdelen wordt samengewerkt. Het gaat dan bijvoorbeeld om informatie-uitwisseling, excursies, toetsen van voorstellen en werkaftemming. Zo staat eind november een uitwisseling met gemeente Alphen gepland over de pilot met de funderingstechniek Schuimglas.
Bewustwording en borging	Binnen gemeente Woerden	Via teamoverleggen, beleid-, beheer- en projectleidersoverleggen en diverse bilaterale overleggen wordt kennis uitgewisseld over de resultaten van het programmaonderdeel bodemdaling. Daarnaast wordt aangehaakt bij de ontwikkelingen op het gebied van de cyclische beheerplannen en het hior van team Realisatie en Beheer.
	Buiten gemeente Woerden	Gemeente Woerden valt op als het gaat om de aanpak van bodemdaling en ruimtelijke adaptatie. Van heinde en verre (landelijk en internationaal) is er belangstelling voor de wijze waarop Woerden omgaat met de kwetsbare ondergrond en het gebruik en beheer daarvan. Ook dit jaar zijn er verschillende rondleidingen gegeven. Onder andere aan: Provinciale Commissie Leefomgeving Utrecht; regionale leerkring Duurzame Gebiedsontwikkeling; Provincie Utrecht, dag van de ruimtelijke kwaliteit; studenten duurzaam bodembeheer van het Van Hall Instituut ; waterschappen uit het hele land; individuele studenten en kennisinstututen; 50 internationale TUDelft studenten (van Azië tot Zuid- Amerika). De infopagina is een aantal keren benut om inwoners te vertellen over bodemdaling. Er werden ook verschillende presentaties gegeven. Bijvoorbeeld bij het Algemeen Bestuur van het waterschap (HDSR) tijdens de behandeling van de position paper. Dit voorstel gaat over het temporiseren van de peilverlaging om bodemdaling in het buitengebied te remmen (is inmiddels aangenomen). En bij de netwerkdag van het Deltaprogramma Ruimtelijke Adaptatie en de kennisexpeditie van het kennisprogramma Klimaat, Water en Bodemdaling.

Bodemdaling		
Type activiteit	Wat	Omschrijving
	Film Bodemdaling	Diverse waterschappen, provincies en gemeenten (w.o. Woerden) financierden samen de documentaire 'het zinkende land', waarin de gevolgen van de dalende veenbodem in grote delen van West- en Noord-Nederland belicht wordt. Zij vragen met deze documentaire aandacht voor de gevolgen van bodemdaling, de urgentie om duurzamer met veenbodems om te gaan en een beeld geven van hoe bewoners, bedrijven en overheden nu aan oplossingen werken. Ook in gemeente Woerden zijn opnamen gemaakt. De documentaire wordt uitgezonden op 18 en 19 november bij de regionale omroepen RTV Utrecht RTV Rijnmond, RTV Noord-Holland en Omroep West. Daarnaast wordt op 25 november de documentaire "De zinkende stad" uitgezonden door NPO in het programma "Kennis van Nu". In deze documentaire, wordt vooral ingezoomd op bodemdaling in de bebouwde kom.
Ruimtelijke adaptatie		
Type activiteit	Wat	Omschrijving
Onderzoek	Wateroverlastmodel	Er is een start gemaakt met het in beeld krijgen van de wateroverlastgevoelige gebieden in gemeente Woerden bij verschillende piekbuien. Dit onderzoek wordt uitgevoerd met behulp van een integraal wateroverlastmodel. Dit model berekent onder andere het effect van de maaiveldhoogte, de hoeveelheid neerslag die valt en de afvoer van neerslag via het riool en het oppervlaktewater. In 2018 wordt dit knelpuntonderzoek afgerond en vervolgd door een uitvoeringsplan om knelpunten op te lossen.
	(aanhaken bij) Gebiedsgericht Grondwaterbeheer	In de studie gebiedsgericht grondwater wordt aanvullend aandacht besteed aan de deklaag en de ondiepe grondwaterstand. Door kaarten te genereren van de ondiepe grondwaterstand kan inzicht gegeven worden in de risico's op funderingsschade aan houten palen. Daarnaast biedt de studie inzicht in droogte en regionale en lokale invloedsfactoren zodat later eventuele maatregelen bepaald kunnen worden.
Projecten	Borging thema's klimaatbestendig in Gemeentelijk Waterbeleidsplan	Afgelopen jaar is een nieuw gemeentelijk beleidsplan opgesteld dat momenteel ter besluitvorming voorligt bij de raad. In dit GWP zijn de beleidsambities en -doelen uit de opgave duurzame samenleving integraal verwerkt.
	Bestaande knelpunten wateroverlast	Bestaande knelpunten en nieuwe meldingen worden met de beheerders en projectleiders van team realisatie en beheer besproken en daar waar mogelijk opgepakt. Soms is een tijdelijke maatregel namelijk effectiever omdat er bijvoorbeeld al een reconstructie gepland staat.
Samenwerking	Coalitie Regio Utrecht	Zes gemeenten, HDSR, provincie Utrecht en de Veiligheidsregio Utrecht werken samen aan oplossingen voor de gevolgen van de klimaatverandering (wateroverlast, droogte, hitte en overstroming). De partijen werken samen zodat de bebouwde omgeving ook in 2050 nog aantrekkelijk is om te leven. Wat lokaal kan pakken de afzonderlijke partijen zelf op, waar ze elkaar nodig hebben of kunnen versterken werken ze samen (bijvoorbeeld kennisuitwisseling, klimaatstrestest, communicatie, bewustwording). De bestuurstafels van de U10 (ruimte) en Winnet (afvalwater) worden benut om onderwerpen te agenderen zodat er geen nieuwe overlegstructuren ontstaan.
	Veiligheidsregio Utrecht (VRU)	Met de VRU lopen inmiddels contacten op het gebied van overstroming. In het kader van bewustwording ontwikkelde de VRU een folder die te downloaden is.
Bewustwording en borging	Binnen gemeente Woerden	Via teamoverleggen, beleid-, beheer- en projectleidersoverleggen en diverse bilaterale overleggen wordt kennis uitgewisseld over de resultaten van het programmaonderdeel ruimtelijke adaptatie. Daarnaast wordt aangehaakt bij de ontwikkelingen op het gebied van de cyclische beheerplannen en het hier van team Realisatie en Beheer.
	Natuurlijk! De watervriendelijke tuin	Tijdens de publieksactie 'Natuurlijk! De watervriendelijke tuin' op 8 april en 17 juni gaven gemeente Woerden, tuincentrum De Bosrand, onze stadsimker, een hovenier en burgerinitiatief Duurzaam Woerden tips aan inwoners voor een klimaatbestendige tuin. Er zijn veel bezoekers gesproken. Ook konden inwoners deelnemen aan een tuinactie. Dit leidde tot meer bewustwording bij een deel van de inwoners.
	Dag van het Water	Tijdens de landelijke Week van het Water organiseerden de gemeente, HDSR en de Veiligheidsregio Utrecht op 21 oktober jl. de Woerdense Dag van het Water. Op de streekmarkt gingen medewerkers van gemeente en waterschap met inwoners in gesprek over de thema's wateroverlast en overstromingsrisico. De infopagina werd benut om inwoners te informeren over deze dag en de beide thema's.
Duurzame Samenleving		
Type activiteit	Wat	Omschrijving
Planvorming	Opgave Duurzame Samenleving	In 2017 ontwikkelde gemeente Woerden een visie op de Opgave Duurzame Samenleving en vier actieplannen (klimaatneutraal, circulaire economie, bodemdaling en klimaatbestendig). Zie hiervoor de raadsvoorstellen 17R.00241, 17R.00702 en 17R.00765. Tijdens de begrotingsbehandeling in november 2017 stelde de raad middelen ter beschikbaar voor de uitvoeringsplannen 2018. Vanuit de pov (bodemdaling en ruimtelijke adaptatie) is ook hard meegewerkt aan de opgave duurzame samenleving Woerden. Zowel aan de proceskant, alsook aan het participatieproces en de inhoudelijke uitwerking van actieplannen, uitvoeringsplannen en de diverse bestuurlijke besluitvormingsstukken. Vanaf 2018 vervalt de term programma ontwikkeling veengebied. Onder de opgave Duurzame Samenleving Woerden gaan we in 2018 verder met het uitvoeringsprogramma Bodemdaling 2050 en Klimaatbestendig 2050 (ruimtelijke adaptatie).